

Guia de Seminari - Didàctica de la matèria artística i complements per a la formació disciplinària (PLÀSTICA)

Pla d'estudis	Màster en Educació
Itinerari	Intervenció Educativa
Mòdul	Mòdul 3: Didàctiques específiques
Seminari	Seminari Didàctica de la matèria artística i Complementes per a la formació disciplinària (plàstica)
Resultat(s) d'aprenentatge associat(s)	ME-007-02. Elabora un procés complet d'avaluació en una intervenció educativa concreta
Semestre	2025-2026 (1r)
Prof. responsable (@)	Lucia Rodríguez
Modalitat	Semi-presencial
Llengua de docència	Català

1. Presentació del seminari

Aquest bloc s'orienta al domini del contingut curricular de les arts a segona ensenyança i batxillerat. En ell es mostra el recorregut històric que ha viscut l'educació artística a nivell reglat i la representació social que s'ha tingut d'aquesta àrea.

Es parla sobre la creativitat i la seva avaluació. Sobre els recursos didàctics dels que disposa un docent d'arts visuals i plàstiques i es coneixen diverses tècniques aplicades a les arts. Es mostra la creació del contingut didàctic i la formalització de les unitats de programació en arts i es veuran exemples de com fer-la.

Els alumnes hauran de reflexionar sobre el rol del docent d'arts visuals i plàstiques per cercar recursos pedagògics que complementin les seves classes.

En finalitzar es coneixeran alguns complements educatius que poden ser interessants per les assignatures de visual i plàstica, com poden ser el patrimoni, els museus o la innovació educativa.

Els continguts i les activitats proposades han de permetre:

- Conèixer i valorar el rol de l'educació plàstica a la història de l'educació.
- Contrastar les diverses metodologies dins de l'educació artística al llarg de la història.
- Reflexionar sobre el rol del docent d'arts plàstiques.
- Valorar i organitzar un espai de treball, uns materials i uns esdeveniments concrets.
- Fomentar la creativitat dels alumnes.
- Avaluar la creativitat i la innovació artística.
- Crear unitats de programació a partir de les tècniques artístiques més habituals a segona ensenyança i batxillerat.
- Complementar les unitats bàsiques de treball a partir d'informacions diverses relacionades amb el món artístic.
- Conèixer i poder crear programes d'innovació educativa dins del terreny artístic.

2. Continguts del seminari

Els continguts del seminari són:

- Evolució històrica
- L'art d'aprendre
- Gramàtica de l'art
- La creativitat
- Metodologia docent
- L'aula de plàstica
- L'avaluació a la matèria artística
- Disseny i creació de la unitat didàctica
- Recursos didàctics
- Tècniques artístiques aplicades als continguts de segona ensenyança i batxillerat
- Exemple d'unitat didàctica
- Artesania
- Patrimoni
- Museus
- Innovació educativa: L'art com a eina emocional
- Eines i projectes digitals

3. Metodologia

Les sessions presencials seran explicatives de conceptes bàsics i participatives fomentant el debat a classe. En aquestes sessions es presentaran també les activitats a realitzar en el marc d'aquest Seminari i es resoldran els dubtes que l'estudiant pugui tenir sobre la seva realització.

El bloc de treball *virtual* serà guiat i autònom a partir dels materials i recursos proporcionats mitjançant el campus virtual UdA en forma d'apunts i amb tutories de consulta

4. Avaluació

Competència: ME-E007. Regular els processos d'ensenyament-aprenentatge a partir de l'avaluació de les competències dels alumnes, fomentant alhora la seva autoregulació de l'aprenentatge		
Resultat d'Aprenentatge ME-007-02. Elabora un procés complet d'avaluació en una intervenció educativa concreta		
Indicador	Evidència d'aprenentatge	Percentatge
- Selecció correcta d'un projecte educatiu dins d'un museu d'arts. - Respon a tots els aspectes formals que sol·licita la comanda. - Reflexió crítica sobre el projecte. Per què és interessant? - Relaciona i justifica el projecte museístic escollit amb els aprenentatges esperats de l'assignatura escollida i amb el nivell dels alumnes. - Relaciona i justifica la proposta d'exercici amb els aprenentatges esperats de l'assignatura escollida i amb el nivell dels alumnes. - El grau de creativitat en la proposta d'exercici.	Activitat 5A	40%
	Repte M3	60%

5. Recursos del seminari

El material que s'utilitzarà al Seminari és el següent:

- Documents d'estudi i consulta penjats al campus virtual

Bibliografia bàsica

Legislació

BOPA. (2019). *Decret de publicació del programa de l'assignatura d'artsplàstiques de batxillerat general de l'Escola Andorrana*. Núm. 29, 1/21

BOPA. (2019). *Decret de publicació del programa de l'assignatura de cinema de batxillerat general de l'Escola Andorrana*. Núm. 29, 1/22

BOPA. (2020). *Decret del 9-12-2020 de modificació del Decret del 20-3-2019 de publicació del programa de l'assignatura de comunicació i realització audiovisual de batxillerat general de l'Escola Andorrana*. Núm. 149, 1/22

BOPA. (2020). *Decret del 9-12-2020 de modificació del Decret del 20-3-2019 de publicació del programa de l'assignatura de disseny del batxillerat general de l'Escola Andorrana*. Núm. 149, 1/23

BOPA. (2020). *Decret del 9-12-2020 de modificació del Decret del 20-3-2019 de publicació del programa de l'assignatura d'història de les arts del batxillerat general de l'Escola Andorrana*. Núm. 149, 1/28

Govern d'Andorra. Educació. VIP. *Programa d'educació visual i plàstica de segona ensenyança de l'Escola Andorrana*. Recuperat de https://www.educacio.ad/images/stories/estudis/2aEnsenyanca/Prog2Ense_EdVisualiPlastica.pdf

Ordenament curricular. *Educació Visual i plàstica a la segona ensenyança de l'Escola Andorrana*. Recuperat de https://www.educacio.ad/images/stories/estudis/2aEnsenyanca/20220120_Orientaci%C3%B3_gral_ViP.pdf

Literatura d'Assaig

Alzina, B. (2003). *Educación emocional y competencias básicas para la vida*. Revista d'Investigació Educativa, vol.21, 1. Recuperat de <http://revistas.um.es/rie/article/view/99071>

Bardí i Milà B., Altarriba E., (2020). *Descobreix l'arquitectura*. Barcelona:Juventud.

Blanco Rubio, P.J. (2001). *El Teatro de Aula como estrategia pedagógica. Proyecto de Innovación e Investigación Pedagógica*. Biblioteca Virtual Miguelde Cervantes. Recuperat de http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/el-teatro-de-aula-como-estrategia-pedagogica-proyecto-de-innovacion-e-investigacion-pedagogica--0/html/0023cd44-82b2-11df-acc7-002185ce6064_2.html

Cameron, J., (2011). Capítol 1: Introducción. *El camino del artista. Un curso de descubrimiento y rescate de tu propia creatividad*. (pp. 17-27) Barcelona: Aguilar.

Consejo Nacional de la Cultura y las Artes. (2015). *El Potencial educativo de la fotografía: Cuaderno Pedagógico*. Projecte del Ministeri d'Educació, Arts i Cultura de Santiago de Xile. Recuperat de <https://www.cultura.gob.cl/wp-content/uploads/2016/01/cuaderno-fotografia.pdf>

De Bono E. (1986). *Seis sombreros para pensar*. (pàg. 93-98) Buenos Aires. Ed.Granica.

Diez del Corral, P. (2005). *Una nueva mirada a la Educación Artística desde el paradigma del desarrollo humano*. (Tesis Doctoral). Universitat Complutense, Madrid. Recuperat de <http://biblioteca.ucm.es/tesis/bba/ucm-t28786.pdf>

Erasmus +. Projecte eTwinning. *eTwinning es la comunidad de centros escolares de Europa*. Recuperat de <https://www.etwinning.net/es/pub/index.htm>

Fundación Freedom Writers Foundation (2016). Teaching the unteachable. *Fundación Freedom Writers Foundation*. Recuperat de <http://www.freedomwritersfoundation.org/index.php/about-us/our-story>

Gardner, H. (1993). *Inteligencias múltiples, la teoría en la práctica*. (pp. 153-155). Barcelona: Paidós.

Gombrich, E. H. (1997). *La historia del arte*. Madrid: Debate.

Govern d'Espanya. Ministeri d'Educació i Esports. *Recursos para el profesorado: Educación Plástica y Visual*. educaLAB. Recuperat de <http://educalab.es/web/web/recursos/historico/asignaturas/educacion-plastica-visual>

ICOM. Consejo internacional de museos. Web oficial. Recuperat de <https://icom.museum/es/>

Klein, J.P, Bassols, M., Bonet, E., Álvarez, J., Davison, M., Gómez-Franco, A., Monsegur, T., Moret, Z., Pagán, J.M. (2008) *Arteterapia. La creación como proceso de transformación*. Barcelona: Octaedro

Moreno González, A., (2010) *La mediación artística: un modelo de educación artística para la intervención social a través del arte*. Revista Iberoamericana de Educación. 52, (2)

Pérez Sendra, R. ((2017). *El graffiti como recurso didáctico en el ámbito educativo. El caso de Granada*. Caracas: Revista de La Universitat Nacional de la Seguretat, Escola i Societat, setembre 2017. Recuperat de <https://revistaseug.ugr.es/index.php/revistaunes/article/view/12173>

Petrykowski Peixe R., Hernández F., Prieto Villanueva J.A, Canónica R., (2020). *La enseñanza de las artes visuales y la artesanía: experiencias, confluencias y derivas*: Revista GEARTE 7. Recuperat de https://www.researchgate.net/publication/347113112_La_ensenanza_de_las_arte_visuales_y_la_artesania_experiencias_confluencias_y_derivas

Quiroga Mendez P. (2007). *Etapas gráficas del desarrollo del dibujo infantil: Entre el*

Constructivismo y el Ambientalismo. Salamanca. Revista: Papeles Salmantinos de Educación – Núm. 9. Recuperada de <https://summa.upsa.es/high.raw?id=0000029547&name=00000001.original.pdf>

Reina-García, F.(2019). *El profesor de educación artística en secundaria ante los retos y desafíos de la contemporaneidad*. Revista d'Imatge, Arts i Educació, Crítica i Social, 2, (pàg. 116-123) <https://revistascientificas.us.es/index.php/Communiars/article/view/12745/11064>

Valenciano-Plaza, J.L.*Educación Plástica. Teoría y Práctica. Educación Primaria y Educación Secundaria Obligatoria*. Pamplona: Govern de Navarra.Departament d'Educació.

Pàgines webs

Fals M. (2021). *Howard Garner y la educación artística*. Del diari digital “elDigital”. Recuperat de <https://eldigital.com.do/howard-garner-y-la-educacion-artistica/>

Llasera J. (2021). *La teoría de la Gestalt y sus leyes aplicadas al Diseñográfico*. Del blog imborrable.com. Recuperat de <https://imborrable.com/blog/teoria-de-la-gestalt/>

Neuronilla. *Creatividad integral*. Web oficial. Recuperat de <https://neuronilla.com/>

Weebly (2010). *Teoria de Viktor Lowenfeld*. Didàctica de la educación por el arte. De la pàgina web [Weebly.com](http://didacticadelarte.weebly.com/lowenfeld.html). Recuperat de <http://didacticadelarte.weebly.com/lowenfeld.html>

Bibliografia complementària

Aguirre, I. (2005). *Teorías y prácticas en educación artística*. Barcelona: Octaedro.

De Bono E. (1986). *Seis sombreros para pensar*. Buenos Aires: Granica. Recuperat de https://www.ues.mx/movilidad/Docs/MovilidadAcademica/LIBRO_Seis_Sombros_Para_Pensar.pdf

Genetsis Group (2021). *La importancia de la gramática visual*. De la pàgina web [genetsisgroup.com](https://www.genetsisgroup.com). Recuperat de <https://www.genetsisgroup.com/la-importancia-de-la-gramatica-visual/>

Gardner, H. (1993). *Inteligencias múltiples, la teoría en la práctica..* Barcelona:Paidós.

Klein, J.P. (2009) *Arteterapia, una introducción*. Barcelona: Octaedro

Leborg Ch. (2013). *Gramatica Visual*. Madrid: Gustavo Gil.

Lowenfeld, V. (1970). *Desarrollo de la capacidad creadora*. Madrid: Kapelusz

Neuronilla. *Creatividad integral*. Recuperat de <https://neuronilla.com/>

Sinay S., Blasberg P. (2003). *Gestalt para principiantes*. Buenos Aires: Era Naciente.
Recuperat de <https://www.cphbidean.net/wp-content/uploads/2019/03/Sergio-Sinay.-Gestalt-para-principiantes.pdf>

Aquesta obra està subjecta a una llicència de *Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative Commons*